Finansijski izvještaji za period koji se završava 31. decembra 2019. godine i izvještaj nezavisnog revizora

Drina osiguranje a.d. Milići

S A D R Ž A J

Izvještaj nezavisnog revizora ... 3
Bilans uspjeha za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine ... 7
Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine ... 8
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine ... 9
Izvještaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine ... 10
1. Osnovni podaci o društvu ... 11
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja ... 12
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika ... 15
4. Značajne računovodstvene procjene ... 20
5. Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja ... 21
6. Prihod od ukidanja i smanjenja neživotnih osiguranja ... 21
7. Drugi poslovni prihodi ... 22
8. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja ... 22
9. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi ... 23
10. Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi ... 24
11. Finansijski prihodi ... 24
12. Ostali rashodi ... 24
13. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine ... 25
14. Porez na dobit ... 25
15. Zarada po akciji ... 25
16. Nekretnine, postrojenja i oprema ... 26
17. Dugoročni finansijski plasmani ... 27
18. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci ... 30
19. Potraživanja iz specifičnih poslova ... 31
20. Kratkoročni finansijski plasmani ... 31
21. Gotovina i gotovinski ekvivalenti ... 33
22. Aktivna vremenska razgraničenja ... 33
23. Kapital ... 33
24. Druge obaveze iz poslovanja ... 34
25. Pasivna vremenska razgraničenja ... 34
26. Transakcije sa povezanim pravnim licima ... 35
27. Upravljanje rizicima osiguranja ... 37
28. Upravljanje finansijskim rizicima ... 37
29. Poreski propisi ... 38
30. Mišljenje ovlaštenog aktuara ... 38
31. Događaji nakom datuma izvještavanja ... 38
32. Usaglašavanje potraživanja i obaveza ... 38

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja
Luka Republika
Srpska Bosna i
Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E
office@ba.gt.com
www.grantthornto
n.ba

Akcionarima Drina osiguranje a.d. Milići

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Drina osiguranje a.d. Milići (u daljnjem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2019. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama u kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske izvještaje koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2019. godine, rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja je završila na taj dan, u skladu s računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije: Rezervisanja za nastale neprijavljene štete	Revizijski pristup
Društvo je u obavezi da prema Pravilniku o tehničkim rezervama, koji je propisala Agencija za osiguranje Republike Srpske, izvrši obračun tehničkih rezervi koje se za neživotno osiguranje sastoje od rezerve za prenosne premije, rezerve za štete, rezerve za bonuse i popuste, rezerve za kolebanje šteta i druge tehničke rezerve. Društvo je primjenom Pravilnika o formiranju i načinu obračunavanja rezervacija za štete utvrdilo iznos rezervi za nastale prijavljene i nastale neprijavljene štete (napomena 25) i izvršilo obračun rezervacija za nastale neprijavljene štete u iznosu od 2.782.389 KM. Postoji rizik da Društvo nije adekvatno izvršilo obračun rezervacija za nastale neprijavlje štete zbog kompleksnosti aktuarskih metoda koje se koriste prilikom obračuna IBRN. U obračunu rezervi za nastale neprijavljene štete (IBNR) korištena je metoda ulančanih ljestvica (poznata i kao chain ladder ili CL metoda) za procjenu ukupnog iznosa konačnih šteta. Metoda je opšte priznata i prihvaćena aktuarska metoda a njena primjena je definisana u članu 14. Pravilnika o tehničkim rezervama Agencije za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Pravilnik) (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 116/06). Uprava provjerava štete i premije, ulazne pretpostavke za modele i odgovorni su za imenovanje ovlaštenog nezavisnog aktuara koji ima zadatak pregledati procijenjena rezervisanja kako bi se osiguralo da su adekvatna.	Prilikom revizije obračuna IBNR, napravili smo testove kontrola i testove detalja. Uporedili smo aktuarske metode i pretpostavke koje koristi Uprava s podacima unutar tržišta osiguranja i sa priznatim aktuarskim procedurama. Naše procedure uključuju pregled pretpostavki koje je koristio nezavisni ovlašćeni aktuar, provjeru ulaznih podataka za obračun IBNR, razumijevanje donesenih zaključaka, te ocjenu konzistentnosti korištene metodologije. Angažovali smo nezavisnog ovlašćenog aktuara kako bismo analizirali i kritički ispitali i potvrdili kalkulaciju tehničkh rezervi koju je sprovela Uprava Društva. Uporedili smo nezavisnu analizu i onu koju je sprovelo Društvo, te nismo uočili materijalno značajne razlike. Na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, smatramo da su korišteni podaci i pretpostavke u okviru modela koji računa tehničke rezerve zadovoljavajući. Obračun rezervacija za štete koje su nastale i nisu prijavljene do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva je adekvatan. Takođe, ocijenili smo adekvatnost objelodanjivanja navedenih rezervi u finansijskim izvještajima i utvrdili smo da su primjerena. Obračun rezervi se radi konzistentno iz godine u godinu odnosno nije vršena proizvoljna izmjena metode ili osnova obračuna.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo Društva utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Rukovodstvo Društva je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Lica ovlašćena za upravljanje odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Ustanove;

- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;

- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 09. mart 2020. godine

Aleksandar Džombić, PhD
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2019. u KM	2018. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja neživotnih osiguranja	5	22.611.100	22.781.054
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja		177.564	311.101
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	6	538.972	394.868
Drugi poslovni prihodi	7	1.312.364	1.191.182
		24.640.000	**24.678.205**
Poslovni rashodi			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose		327.455	445.556
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	8	9.262.285	9.809.609
		9.589.740	**10.255.165**
Troškovi sprovođenja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja		338.498	286.528
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	9	4.535.683	4.174.242
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	10	2.405.699	2.311.507
		7.279.880	6.772.277
		16.869.620	**17.027.442**
POSLOVNI DOBITAK		**7.770.380**	**7.650.763**
Finansijski prihodi	11	573.447	705.227
Finansijski rashodi		(59.378)	(2.744)
Ostali prihodi		255.730	309.496
Ostali rashodi	12	(839.400)	(1.021.570)
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine		112.901	83.672
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	13	(421.696)	(387.779)
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		**7.391.984**	**7.337.065**
Porez na dobit	14	742.568	756.547
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA		**6.649.416**	**6.580.518**
ZARADA PO AKCIJI	15	**974**	**964**

Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Stalna imovina			
Nematerijalna sredstva		55.235	26.721
Nekretnine, postrojenja oprema i investicione nekretnine	16	15.613.296	15.500.357
Dugoročni finansijski plasmani	17	12.732.101	10.920.374
		28.400.632	26.447.452
Tekuća imovina			
Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustvaljenog poslovanja namijenjena prodaji		150.737	64.422
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	18	1.786.671	1.594.503
Potraživanja iz specifičnih poslova	19	469.338	272.896
Druga potraživanja		148.497	104.389
Kratkoročni finansijski plasmani	20	4.488.405	6.384.621
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	21	1.895.629	1.354.893
Aktivna vremenska razgraničenja	22	2.008.730	1.893.166
		10.948.007	11.668.890
POSLOVNA AKTIVA		**39.348.639**	**38.116.342**
Vanbilansna aktiva		53.314	39.437
UKUPNO AKTIVA		**39.401.953**	**38.155.779**
Kapital			
Osnovni kapital	23	6.827.000	6.827.000
Rezerve iz dobitka		252.000	252.000
Revalorizacione rezerve		682.700	682.700
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(707.511)	(810.927)
Neraspoređeni dobitak		6.676.193	6.626.777
		13.730.382	13.577.550
Dugoročna rezervisanja		100.823	97.148
Kratkoročne obaveze			
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada		1.343	1.876
Druge obaveze iz poslovanja	24	666.896	803.189
Kratkoročni krediti		183.546	-
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze		343.563	61.459
Obaveze za poreze iz rezultata		218.342	298.973
Pasivna vremenska razgraničenja	25	24.103.744	23.276.147
		25.517.434	24.441.644
POSLOVNA PASIVA		**39.348.639**	**38.116.342**
Vanbilansa pasiva		53.314	39.437
UKUPNO PASIVA		**39.401.953**	**38.155.779**

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine

	2019. u KM	2018. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljenih avansi	22.706.723	23.121.281
Prilivi od učešča u naknadi štete	262.421	291.370
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	1.793.284	1.970.244
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama iz saosiguranja i dati avansi	(7.681.619)	(8.151.072)
Odlivi po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija	(887.341)	(894.156)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(2.526.921)	(2.452.702)
Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	(4.707.219)	(4.924.465)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(821.159)	(685.749)
Odlivi po osnovu kamata	(3.147)	
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(1.324.932)	(1.096.338)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	**6.810.090**	**7.178.413**
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijkih plasmana	11.221.119	6.916.157
Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	1.230.683	942.542
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalne i materijalne imovine	7.611	30.302
Prilivi po osnovu kamata	554.275	715.268
Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	3.893	2.620
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	74.758	2.516.131
Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	(6.306.465)	(5.440.142)
Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela u kapitalu	(1.423.860)	(401.400)
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, NPO, investicionih nekretnina	(796.967)	(4.311.424)
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	(4.697.603)	(1.858.933)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	**(132.556)**	**(888.879)**
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	200.000	-
Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	(6.320.344)	(5.212.142)
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(16.454)	-
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	(579.614)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	**(6.136.798)**	**(5.791.756)**
NETO PRILIV / ODLIV GOTOVINE	**540.736**	**497.778**
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	**1.354.893**	**857.115**
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	**1.895.629**	**1.354.893**

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Izvještaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine

	Osnovni kapital	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobici/gubici	Ostale rezerve	Neraspoređeni dobitak/ nepokriveni gubitak	Ukupno
						u KM
Stanje na dan 01.01.2018. godine	**6.827.000**	**-**	**(1.011.173)**	**934.700**	**5.046.259**	**11.796.786**
Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	200.246	-	-	200.246
Neto dobitak/gubitak perioda	-	-	-	-	6.580.518	6.580.518
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	-	-	-	-	(5.000.000)	(5.000.000)
Stanje na dan 31.12.2018./ 01.01.2019. god.	**6.827.000**	**-**	**(810.927)**	**934.700**	**6.626.777**	**13.577.550**
Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	103.416	-	-	103.416
Neto dobitak/gubitak perioda	-	-	-	-	6.649.416	6.649.416
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	(6.600.000)	(6.600.000)
Stanje na dan 31.12.2019. godine	**6.827.000**	**-**	**(707.511)**	**934.700**	**6.676.193**	**13.730.382**

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

1. Osnovni podaci o društvu

Akcionarsko društvo za osiguranje Drina Osiguranje a.d. Milići (u daljem tekstu Društvo) registrovano je u Osnovnom sudu u Bijeljini pod brojem uloška 1-3823, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja br. 06-1040/96 od 26. novembra 1996. godine.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj: 061-0-REG-11-000 067 od 24. maja 2011. godine upisano je u sudski registar usklađivanje Društva sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 17/05).

Sjedište Društva je u Milićima, Ulica 9 januar, br.4.

Matični broj Društva je:1877267, a JIB je 4400258470004.

Društvo na dan 31. decembara 2019. godine ima 129 radnika (na dan 31. decembara 2018. godine ima 128 radnika).

Na dan 31. decembar 2019. godine organi upravljanja Društva čine:

Ime i prezime	**Funkcija**
Rajko Dukić	Predsjednik
Aleksandar Dukić	Član
Stevan Radić	Član

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Društva i sastavljeni su u skladu u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Sl. Glasnik RS br. 94/15) i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentuju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporednim podacima za prethodnu godinu. Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtijevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje (“MSFI”) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (“MRS”)

(a) Propisi, standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu u Republici Srpskoj

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu MRS odnosno MSFI koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2013. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske. Promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojeni Standardi i tumačenja, izdati nakon 1. januara 2013. godine, nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Republici Srpskoj i, saglasno tome, nisu primijenjeni u sastavljanju priloženih finansijskih izvještaja.
Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju IAS, odnosno IFRS, kao i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete ("IFRS for SMEs"), Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor ("IPSAS"), Međunarodne standarde vrednovanja ("IVS"), Međunarodne standarde za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ("IASB") i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa ("IFAC").
Na osnovu člana 2. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 94/15), člana 43. Statuta Saveza računovođa i revizora Republike Srpske br. 237/16 od 14.07.2016. godinne i Sporazuma o obezbjeđivanju podataka za usvajanje i objavljivanje Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete, br. 1658 – BA- AAARS 2017, zaključenog između Fondacije za Međunarodne standarde finansijskog izvještavanje i Saveza računovođa i revizora Republike Srpske, Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske, na svojoj sjednici održanoj dana, 04.10.2017. godine donio je odluku o utvrđivanju i objavljivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i osnovnih

tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI)
Utvrđuju se i objavljuju sljedeći prevodi izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (International Accountants Standard Board – IASB):
1) Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje i osnovni tekstovi Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI)
2) Međunarodni računovodstveni standardi (IAS)
3) IFRIC tumačenja
4) Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
5) Tumačenja SIC.
Rukovodstvo Društva analizira promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojene Standarde i tumačenja koji su stupili na snagu nakon 01. januara 2013. godine. Društvo ima namjeru da iste primijeni u sastavljanju finansijskih izvještaja nakon što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj. Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda su u primjeni:

Standardi	**Datum primjene za finansijske izvještaje koji počinju na ili nakon**
Izmjene MRS 32 – (Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza)	01.01.2014.
Izmjene MSFI 10, MSFI 12 i MRS 27 (Investicioni entiteti)	01.01.2014.
Izmjene MRS 36 (Objavljivanje nadeknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu)	01.01.2014.
Izmjene MRS 39 (Novacije derivata i nastavak računovodstva zaštite)	01.01.2014.
Izmjene MRS 19 (Definisani planovi primanja: Nakande zaposlenih)	01.07.2014.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2010-2012	01.07.2014.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2011-2013	01.07.2014.
IFRIC 21 – Dadžbine	01.01.2014.
Izmjene MSFI 11 (Računovodstveni tretman spajanja ulaganja u zajedničke operacije	01.01.2016.
Izmjene MRS 16 i MRS 38 (Razjašnjenje prihvatljive metode amrotizacije i depresijacije	01.01.2016.
Izmjene MRS 16 (Poljoprivreda; Plodonosne biljke)	01.01.2016.
Izmjene MRS 27 (Equity metoda u pojedinačnim finansijskim izvještajima)	01.01.2016.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2012-2014	01.01.2016.
Izmjene MRS 1 – Podsticanje objelodanjivanja	01.01.2016.
Izmjene MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28 (Zavisni entitet: Primjena izuzeća od konsolidaicje)	01.01.2016.
MSFI 14 – Regulisana vremenska razgraničenja	01.01.2016.
Izmjena MRS 12 (Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke)	01.01.2017.
Izmjene MRS 7 (Podsticanje objelodanjivanja)	01.01.2017.
Godišnja unapeđenje Standarda – Ciklus 2014-2016	01.01.2017.
MSFI 9 – Finansijski instrumenti	01.01.2018.
MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima	01.01.2018.
Izmjene MRS 40 – Investicione nekretnine (Prenos investicionih nekretnina)	01.01.2018.

Izmjene MSFI 2 – Plaćanje akcijama (Klasifikacija i mjerenje transakcija plaćanja akcijama)	01.01.2018.
Izmjene MSFI 4 – Ugovori o osiguranju (primjena MSFI 9)	01.01.2018.
Izmjene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Karakteritike plaćanja unaprijed sa negativnom kompenzacijom)	01.01.2018.
IFRIC 22 – Transakcije u stranim valutama i razmatranje pretplata	01.01.2018.
Godišnje unapređenje Standarda – Ciklus 2014-2016	01.01.2018.
MSFI – 16 Lizing	01.01.2019.
IFRIC 23 – Neizvjesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobit	01.01.2019.
Godišnje unapređenje – Ciklus 2015-2017	01.01.2019.
Izmjene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Mogućnosti plaćanja unaprijed sa negativnom kompenzacijom)	01.01.2019.
Izmjene MRS 19 – Primanje zaposlenih (Plan izmjena, ograničenja i poravnanja)	01.01.2019.
Izmjene MRS 28 – Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima)	01.01.2019.

Novi standardi i nove izmjene postojećih Standarda koji su usvojeni od strane Odbora za MSFI ali nisu prevedeni u Republici Srpskoj i nisu stupili na snagu:

Novi i izmijenjeni standardi	**Datum stupanja na snagu**
MSFI 17 – Ugovor o osiguranju	01.01.2021.
Izmjene MSFI 9 i MSFI 7 (Reforma uporedive kamatne stope)	01.01.2020.
Izmjene MSFI 3 – Poslovne kombinacije (Definicija poslovanja)	01.01.2020.
Izmjene MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i MRS 8 – Računovodstvene politike, promjenana računovodstvenih procjena i greške (Definicija materijalnosti)	01.01.2020.
Konceptualni okvir u MSFI	01.01.2020.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Prihodi od premije ostalih osiguranja

Prihod od premije osiguranja predstavljaju fakturisane iznose premije u tekućem obračunskom periodu, uvećane za prenosne premije na početku godine i umanjene za prenosne premije obračunate na kraju obračunskog perioda. Prihodi od premije osiguranja se unose u ukupan prihod u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju.

Prenosna premija se izračunava da bi se obezbijedilo da bi se obuhvatili dijelovi fakturisanih premija koje se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Prenosna premija obračunava se metodom „pro rata temporis“ na fakturisanu ukupnu premiju osiguranja.

Prihod po osnovu kamata

Prihod po osnovu kamata odnose se na obračunate kamate na date kredite i na sredstva deponovana u banci za pokriće 50% garantnog fonda i tehničkih rezervi.

Rezervisanje sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete

Rezervisane štete predstavljaju ukupan iznos obaveze koje su, prema razboritoj procjeni napravljenoj na osnovu objektivnih faktora, potrebno da se izvrši plaćanje šteta ostvarenih na dan bilansiranja. Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete vrše se na osnovu procjene iznosa svake pojedinačne štete osim za štete za koje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nije moguće izvršiti takvu procjenu, a za koje se rezervacija utvrđuje na osnovu prosječno likvidirane štete u odnosnoj vrsti osiguranja.
Štete u sporu rezervišu se u iznosu za koji se očekuje da bi mogao biti utvrđen od strane suda.
Rezervisanja za indirektne troškove obrade šteta iznosi 0.5% od zbira rezervi za prijavljene štete i rezerve za nastale neprijavljene štete.

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete

Rezervisanje sredstava za nastale a neprijavljene štete radi se primjenom metode triangulacije razvoja šteta, tj. Chain Ladder metodom. Ova metoda se koristi za obračun rezervacije sredstava za nastale neprijavljene štete na kraju poslovne godine, dok na kraju obračunskog perioda kraćeg od godinu dana ovaj iznos ne može biti manji od iznosa rezervi za nastale neprijavljene štete koji je utvrđen na kraju prethodne godine.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja iskazani su u bilansu uspjeha u stvarno nastalom iznosu.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.
Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.
Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2019.	31.12.2018.
EUR	1,95583	1,95583

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne akumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primenom linearne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

Naziv	stope %
Nekretnine	1,30%
Kancelarijska oprema	10,00%
Kancelarijski namještaj	11,00% - 12.50%
Računarska oprema	25%
Ostala oprema	16,50% - 20,00%
Službena vozila	14,29% - 15,50%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između

neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

Investicione nekretnine

Nekretnine koje se ne koriste za potrebe redovnog poslovanja i obavljanja djelatnosti, već se drže radi ostvarivanja prihoda od izavanja ili radi uvećanja vrijdnosti, klasifikuju se kao investicione nekretnine. Poćetno se priznaju po nabavnoj vrrijednosti koja se sastoji od nabavne cijene uvećane za zavisne troškove nabavke.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po metodi fer vrijednosti i ne podliježu obavezi obračunavanja amortizacije. Dobici ili gubici nastali zbog promjene fer vrijednosti investicionih nekretnina priznaju se kao prihod, odnosno rashod perioda u kojem su nastali.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procjeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procjenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo. Ako je procjenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospijeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja. Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i depoziti po viđenju i oročeni depoziti u KM i u stranim valutama.

Krediti (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja. Krediti (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjenje vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivativna sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao finansijska sredstva naznačena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća i krediti (zajmovi) i potraživanja.Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se po njihovoj fer vrijednosti. Dobici ili gubici nastali po osnovu promjene fer vrijednosti priznaju se u okviru promjena na kapitalu, na računima nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu hartija od vrijednosti. Umanjenja za gubitke po osnovu obezvrijeđenja vrijednosti se priznaju direktno u bilansu uspjeha. U slučaju prodaje finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju ili trajnog umanjenja vrijednosti, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u okviru kapitala, prenosi se na prihode i rashode perioda. Fer vrijednost finansijskih sredstava se u načelu utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti ostvarenoj na Banjalučkoj berzi na dan bilansa stanja. Za sredstva za koja ne postoji aktivno tržište, fer vrijednost se utvrđuje korišćenjem tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju korišćenje posljednjih nezavisnih tržišnih transakcija između obavještenih, voljnih strana, ako su dostupne, poređenje sa aktuelnom fer vrijednošću drugog instrumenta koji je u značajnoj mjeri isti i analizu diskontovanog toka gotovine. Sredstva za koja ne postoji aktivno tržište i za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procjenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospijeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Obezvrjeđenje akcija, klasifikovanih kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, koje se ne kotiraju na Banjalučkoj berzi vrši se u slučaju značajnog ili dugotrajnog pada fer vrijednosti posmatrane akcije

ispod njene knjigovodstvene vrijednosti. Prethodno priznati rashodi obezvrijeđenja po ovom osnovu se ne ukidaju kroz bilans uspjeha. Svako naknadno povećanje fer vrijednosti se priznaje direktno u okviru kapitala.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

Porezi

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske. Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobici biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala

Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini, Društvo je u obavezi da plaća doprinose fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezna da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.Društvo nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promjene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procijena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjenja vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosne imovine.

c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

5. Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja

Prihodi od premija neživotnih osiguranja	2019. u KM	2018. u KM
Obavezno osiguranje od autoodgovornosti	15.729.052	16.310.515
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu, osim po šinama	1.792.854	1.741.712
Osiguranje nezgode	1.142.177	1.151.897
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	801.657	865.278
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	693.022	711.013
Kolektivno osiguranje korisnika kredita	2.052.368	1.671.907
Zdravstveno osiguranje	194.819	171.398
Saosiguranje kolektivne nezgode	75.321	78.154
Osiguranje robe u prevozu	6.906	6.367
Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	111.273	70.023
Saosiguranje imovine od auto-kaska	3.327	2.741
Premija od odgovornosti za plovila	190	-
Saosiguranje od odgovornosti za plovila	264	49
Saosiguranje od opšte građanske odgovornosti	7.870	-
Ukupno prihodi od premija osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja:	**22.611.100**	**22.781.054**

6. Prihod od ukidanja i smanjenja neživotnih osiguranja

Prihodi od ukidanja i smanjena neživotnih osiguranja	2019. u KM	2018. u KM
Prihodi od smanjenja rezervisanih šteta – nastale prijavljene štete	52.742	355.809
Prihod od ukidanja rezervacije direktnih troškova obrade šteta	485.608	38.731
Prihodi od smanjenja dugoročnih rezervisanja za izravnanje rizika	622	328
Ukupno prihodi od ukidanja i smanjenja neživotnih osiguranja:	**538.972**	**394.868**

7. Drugi poslovni prihodi

Drugi poslovni prihodi	2019. u KM	2018. u KM
Zakupnina nekretnina, postrojenja i opreme neživotnih osiguranja	556.754	389.882
Regres neživotnih osiguranja	298.202	359.768
Izdati zeleni kartoni	148.640	143.092
Provizija po osnovu ugovora o reosiguranju	87.187	89.104
Refundacije troškova	93.156	55.964
Regres po osnovu isplaćenih šteta iz prethodnog perioda	18.732	23.790
Provizija po osnovu ugovora o saosiguranju	10.126	34.251
Naplata obrađ. Provizije	99.567	95.331
Ukupno drugi poslovni prihodi:	**1.312.364**	**1.191.182**

8. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja

Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	2019. u KM	2018. u KM
Naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i udjeli u štetama neživotnih osiguranja	7.681.619	8.151.072
Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	1.096.627	1.119.222
Rezervisanja za štete, udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu neživotnih osiguranja	484.039	539.315
Ukupno naknade šteta, i ostale naknade neživotnih osiguranja:	**9.262.285**	**9.809.609**

Naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i udjeli u štetama neživotnih osiguranja	2019. u KM	2018. u KM
Naknada šteta obaveznih osiguranja od odgovornosti za motorna vozila – domaća	3.548.402	4.174.410
Naknada šteta obaveznih osiguranja od odgovornosti za motorna vozila – ino	826.720	617.366
Naknade šteta osiguranja vozila koja se kreću po kopnu, osim šinama	1.336.126	1.558.300
Naknade šteta osiguranja kolektivne nezgode	1.487.080	1.152.273
Naknade šteta osiguranja od ostalih šteta na imovini	108.162	140.082
Naknade šteta osiguranja imovine od požara i prirodnih sila	144.259	248.696
Troškovi rentnih šteta	34.681	36.946

Naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i udjeli u štetama neživotnih osiguranja	2019. u KM	2018. u KM
Naknade šteta osiguranja od opšte građanske odgovornosti	6.102	3.801
Naknade šteta osiguranja nezgode – AN	8.956	12.683
Naknade šteta osiguranja odgovornosti vozara	73.525	58.387
Naknade šteta zdravstveno osiguranje	71.932	135.515
Naknade šteta osiguranja nezgode – PUJP	17.064	12.613
Naknade šteta dopunsko zdravstveno osiguranje	18.610	-
Ukupno naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i udjeli u štetama neživotnih osiguranja:	**7.681.619**	**8.151.072**

9. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi

Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi materijala, goriva i energije	206.453	216.311
Troškovi provizija	444.294	410.146
Troškovi proizvodnih usluga i propagande	2.960.914	2.684.333
Nematerijalni troškovi	820.769	755.057
Troškovi poreza i doprinosa	103.253	108.395
Ukupno troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi:	**4.535.683**	**4.174.242**

Troškovi proizvodnih usluga	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi prevoza	473	153
Troškovi PTT usluga	138.089	150.500
Troškovi tekućeg održavanja	117.783	86.909
Troškovi zakupa pravna lica	421.442	468.611
Troškovi zakupa fizička lica	1.876.374	1.397.922
Komunalne usluge	17.307	17.280
Komunalne takse i građevinsko zemljište	84.308	73.590
Troškovi reklame i propagande	237.417	384.583
Ostale usluge	67.721	104.785
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	**2.960.914**	**2.684.333**

10. Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	2.057.900	1.970.002
Naknade po ugovoru o djelu	84.291	85.054
Troškovi toplog obroka	29.749	26.772
Naknada za advokatske poslove	6.663	12.647
Naknade članova UO, NO i skupštine	131.490	129.548
Ostala lična primanja	95.606	87.484
Ukupno troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	**2.405.699**	**2.311.507**

11. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2019. u KM	2018. u KM
Prihodi od kamata	434.656	486.965
Pozitivne kursne razlike	73	85
Prihodi po deponovanja i ulaganja sredstava	134.824	215.557
Prihodi od dividend	3.894	2.620
Ukupno finansijski prihodi:	**573.447**	**705.227**

Prihodi od kamata u 2019. godini u iznosu od 434.656 KM, odnose se na prihode od kamata na odobrene plasmane u iznosu od 270.061 KM, zatezne kamate 12.320 KM i kamate za dospjele anuitete za obveznice u iznosu od 152.275 KM.

12. Ostali rashodi

Ostali rashodi	2019. u KM	2018. u KM
Gubici po osnovu rashodovanja, otpisa i prodaje opreme	9.539	2.579
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	51.335	172.403
Ostali rashodi	778.526	846.588
Ukupno ostali rashodi:	**839.400**	**1.021.570**

Ostali rashodi u 2019. godini u iznosu od 778.526 KM odnose se u najvećem dijelu na ostale rashode po osnovu povrata premije u iznosu od 640.297 KM.

13. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	2019. u KM	2018. u KM
Obezvređenje dugoročnih finansijskih plasmana	86.261	185.127
Obezvređenje kratkoročnih finansijskih plasmana	8.032	3.438
Obezvređenje potraživanja	327.403	199.214
Ukupno rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine:	**421.696**	**387.779**

14. Porez na dobit

Tekući i odloženi porez na dobit	2019. u KM	2018. u KM
Dobitak pre oporezivanja	7.391.984	7.337.064
Korekcija za poreske svrhe	33.696	228.406
Poreska osnovica	7.425.680	7.565.470
Obračunati porez (po stopi od 10%)	742.568	756.547
Tekući porez na dobit:	**742.568**	**756.547**

15. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2019. u KM	2018. u KM
Dobitak obračunskog perioda	6.649.416	6.580.518
Prosječan ponderisani broj akcija	6.827	6.827
Ukupno zarda po akciji:	**974**	**964**

16. Nekretnine, postrojenja i oprema

Opis	Zemljište	Građevinski Objekti	Oprema	Investicione Nekretnine	Avansi i NPO u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 01.01.2018.	**178.685**	**1.519.647**	**2.355.322**	**6.834.105**	**2.041.392**	**12.929.151**
Nabavka	-	-	472.015	2.986.475	1.104.703	4.563.193
Prenos sa/na	-	(430.117)	-	430.117	-	-
Smanjenja/rashodovanja	-	-	(113.377)	-	-	(113.377)
Prodaja	-	-		(34.927)	-	(34.927)
Aktiviranje	-	3.053.808	92.287	-	(3.146.095)	-
Stanje na dan 31.12.2018.	**178.685**	**4.143.338**	**2.806.247**	**10.215.770**	**-**	**17.344.040**
Nabavka	-	-	-	-	446.980	446.980
Prenos sa/na	-	349.687	97.293	-	(446.980)	-
Smanjenja/rashodovanja	-	-	(206.691)	-	-	(206.691)
Stanje na dan 31.12.2019.	178.685	4.493.025	2.696.849	10.215.770	-	17.584.329
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje na dan 01.01.2018.	**-**	**129.518**	**1.560.564**	**-**	**-**	**1.690.082**
Amortizacija	-	29.843	237.068	-	-	**266.911**
Smanjenja/rashodavanje	-	(21.780)	(91.530)	-	-	**(113.310)**
Stanje na dan 31.12.2018.	**-**	**137.581**	**1.706.102**	**-**	**-**	**1.843.683**
Amortizacija	-	54.562	265.940	**-**	**-**	**320.502**
Smanjenja/rashodovanja	-	-	(193.152)	**-**	**-**	**(193.152)**
Stanje na dan 31.12.2019.	**-**	**192.143**	**1.778.890**	**-**	**-**	**1.971.033**
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2018. godine	**178.685**	**4.005.757**	**1.100,145**	**10.215.770**	**-**	**15.500.357**
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2019. godine	**178.685**	**4.300.882**	**917.959**	**10.215.770**	**-**	**15.613.296**

U toku godine je bilo povećanja građevinskih objekata u iznosu od 349.687 KM,ali nije bilo smanjenja izuzev redovonog otpisa. Povećanje se odnosilo na kupovinu poslovnog prostora u Tuzli u vrijednosti od 315.000KM, povećanje poslovnog prostora u vrijednosti od 32.780 KM i dokupljivanje prostora u Federalnom Sarajevu u iznosu od 1.907 KM.

Povećanje opreme je iznosilo 97.293 KM, a najvećim dijelom se odnosilo na kupovinu 3 automobila u vrijednosti od 58.700 KM, za kupovinu računara za bolju opremljenost na terenu u vrijednosti od 19.017 KM, namještaja u vrijednosti 12.698 KM koji se odnosi uglavnom na opremanje novog prostora u Tuzli i ostale opreme u vrijednosti od 6.878 KM.

Smanjenje opreme je iznosilo 206.691 KM i odnosilo se na prodaju opreme u iznosu od 78.590 i rashodovanje opreme u iznosu od 128.101 KM.

17. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica- Drina auto d.o.o. Milići	808.500	808.500
Dugoročni finansijski plasmani povezanim licima	2.100.000	700.000
Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	3.350.000	3.425.583
Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeća	5.381.389	4.955.424
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	163.743	262.880
Ostali dugoročni finansijski plasmani	928.469	767.987
Ukupno dugoročni finansijski plasmani:	**12.732.101**	**10.920.374**

Dugoročni finansijski plasmani povezanim pravnim licima	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Kompanija Boksit a.d. Milići	500.000	700.000
Mileks d.o.o. Milići	1.600.000	-
Ukupno dugoročni finansijski plasmani povezanim pravnim licima:	**2.100.000**	**700.000**

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Dugoročni depoziti		
Nova banka a.d. Banja Luka	1.000.000	195.583
MF Banka a.d. Banja Luka	730.000	530.000
Komercijalna banka a.d. Banja Luka	620.000	200.000
UniCredit Bank a.d. Banja Luka	600.000	1.000.000
Sberbank a.d. Banja Luka	-	500.000
Intesa Sanpaolo banka d.d. Sarajevo	400.000	1.000.000
Ukupno dugoročni finansijski plasmani u zemlji:	**3.350.000**	**3.425.583**

Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeća	31.12.2019 u KM
RSBD-O11	23.356
RSBD-O14	198.449
RSBD-O15	240.024
RSIO-O-A	5.317
RSOD-O-A	197
RSBD-O16	198.506
RSRS-O-I	520.988
RSRS-O-E	58.139
RSRS-O-DDD	37.077
RSRS-O-F	134.070
RS-RSBD-O-L	117.580
RSRS-O-L	250.382
RSRS-O-H	32.583
RSRS -O-J	156.748
RSRS-O-K	76.446
RSRS-O-G	34.648
RSBD-O13	107.070
RSBDO-N	300.000
RSBD-0-I	102.030
RSBD-O09	419.560
RSBD-P-P	294.000
RSDS-O-G	299.356
RSBD-O01	211.620

Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeća	**31.12.2019 u KM**
RSBD-O02	200.120
RSRS-O-C	8.498
RSRS-OA	1.795
RSBD-O07	203.040
RSBD-O08	407.600
RSDS-O-H	243.190
RSBD-O0-5	499.000
	5.381.389

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	**31.12.2019. u KM**
Elektrodistribucija Bijeljina	661
Intal Milići	41.407
Nova banka a.d. Bijeljina	10.297
RiTe Gacko	3.258
Hifroelektrana Višegrad	31.297
Hidroelektrana Trebinje	14.274
Telekom Srpske a.d. Banja Luka TLKM-R-A	17.100
Elektrokrajina a.d. Banja Luka EKBL-R-A	2.247
Željeznice RS AD ZERS-R-A Doboj	354
Jelšingrad livar livnica čelika	23
DUIF Euroinvestment – OAIF	10.470
Duif Kristal invest ad Banja Luka	5.756
ZIF Unioninvest Fond a.d. Banja Luka	68.000
Izvor PVIK ad-VKIF -R-A Foča	4
Komunalac A.d. KMPD R-A Ugljevik	1
Komunalac A.d.	1
Ukupno	**205.150**
Ispravka finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	*(41.407)*
Ukupno finansijska sredstva raspoloživa za prodaju:	**163.743**

Ostali dugoročni finansijski plasmani	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Krediti odobreni radnicima i drugim licima	325.810	225.719
Finansijski plasmani u fond zelene karte	350.449	300.897
Fond za naknadu starih šteta	252.184	237.371
Dugoročna potraživanja po ugovoru o poslovno-tehničkoj saradnji	26	4.000
Ukupno ostali dugoročni finansijski plasmani:	**928.469**	**767.987**

18. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci

Potraživanja po osmovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja	2.541.496	2.273.064
Potraživanja po osnovu premije saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u zemlji	75.985	78.855
Potraživanja po osnovu učešća u naknadi šteta u zemlji	46.933	60.563
Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	(877.743)	(817.979)
Ukupno potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci:	**1.786.671**	**1.594.503**

Potraživanja za premiju prema vrsti osiguranja:	
- Osiguranje nezgode	471.417
-Zdravstveno osiguranje	13.966
-Dopunsko zdravstveno osiguranje	3.759
-Osiguranje kasko vozila	854.755
-Osiguranje robe u prevozu	19.941
-Osiguranje imovine od požara	616.226
-Osiguranje ostalih šteta na imovini	301.930
-Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	101.713
-Osiguranje od odgovornosti vozara	79.668
-Potraživanja po zelenoj karti	7.701
-Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	70.330
-Potraživanja po osnovu premije osiguranja plovila	90

Potraživanja po osnovu premije saosiguranja nezgoda	52.856
-Potraživanja po osnovu premije saosiguranja auto kaska	4.833
-Potraživanja po osnovu premije saos..od odgov..prev.za robu prill.trans.na kopnu	1.076
-Potraž.po osn.premije saos.vlasnika plov.od odg.za štetu prič.trećim licima	53
-Potraživanja po osn.premije saosiguranja od opšte građanske odgovorn.	17.167
Ispravka vrijednosti potraživanja od premije	(851.089)
Ukupno:	**1.766.392**

19. Potraživanja iz specifičnih poslova

Potraživanja iz specifičnih poslova	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Potraživanja po ossnovu prava na regres	136.502	157.902
Potraživanja za uslužno izbršeni uviđaj, procjenu , likvidaciju i isplatu štete	12.350	62.059
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	578.075	203.328
Ispravka vrijednosti potraživanja iz specifičnih poslova	(257.589)	(150.393)
	469.338	**272.896**

20. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji	3.495.581	3.941.166
Kratkoročni finansijski plasmani u povezana pravna lica:	1.000.000	2.380.000
Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	260.493	273.600
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	337.659	387.152
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani	*5.093.733*	6.981.918
Ispravka vrijednosti kratkoročnih fin.plasmana	(605.328)	*(597.297)*
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani:	**4.488.405**	**6.384.621**

Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Nova banka a.d. Banja Luka	195.581	1.741.166
Bobar banka a.d. Bijeljina	300.000	300.000
UniCredit Bank a.d. Banja Luka	1.000.000	500.000
MF Banka a.d. Banja Luka	500.000	900.000
Sber banka a.d. Banja Luka	500.000	-
IntesaSanpaolo banka	1.000.000	500.000
	3.495.581	**3.941.166**
Ispravka vrijednosti kratkoročnih depozita	(300.000)	(300.000)
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani:	**3.195.581**	**3.641.166**

Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Hidroelektrana Višegrad	3.402	2.898
Intal a.d. Milići	240.000	240.000
JP Hidroelektrane na Trebišnjici HETR-R-A	1.540	2.100
Elektro Bijeljina a.d. Bijeljina ELBJ-R-A	67	41
Telekom Srpske a.d. Banja Luka TLKM-R-A	1.900	1.660
MH ERS- Trebinje ZP RITE Gacko RITE-R-A	570	225
Elektrokrajina a.d. Banja Luka EKBL-R-A	272	126
Unioninvest fond a.d. Bijeljina	12.000	12.000
DUIF Kristal Invest a.d. OMIF FUTURE FUND, BL	742	10.010
DUIF Kristal Invest a.d. OMIF MAXIMUS FOND, BL	-	4.000
DUIF Kristal Invest a.d.-ONIF Kristal Cash Plus Fond	-	540
	260.493	**273.600**
Ispravka vrijednosti Intal a.d. Milići	*(240.000)*	*(240.000)*
Ukupno finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha:	**20.493**	**33.600**

21. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Žiro računi	1.886.591	1.393.888
Blagajna	52	324
Devizni računi	57.051	8.746
Ispravka vrijednosti gotovine	(48.065)	*(48.065)*
Ukupno gotovinski ekvivalenti i gotovina:	**1.895.629**	**1.354.893**

22. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Razgraničeni plaćeni troškovi usluga preuzimanja osiguranja	300.151	335.019
Plaćeni razgraničeni troškovi bruto plata	823.412	756.058
Prenosna premija osiguranja, saosiguranja i reosiguranja – nezgoda	107.656	110.463
Prenosna premija osiguranja, saosiguranja i reosiguranja	71.438	73.389
Razgraničeni plaćeni troškovi zakupnine	112.016	45.703
Rezervisane štete na teret reosiguranja – AO	492.134	516.442
Rezervisane štete na teret saosiguranja – KN	28.214	18.883
Rezervisane štete na teret saosiguranja i reosiguranja imovine	72.976	34.283
Rezervisane štete na teret saosiguranja odgovor.iz djelatnosti	533	2.926
Rezervisane štete na teret saosiguranja -AK	200	-
Ukupno aktivna vremenska razgraničenja:	**2.008.730**	**1.893.166**

23. Kapital

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 6.827.000 KM sastoji se od 6.827 običnih (redovnih) akcija nominalne vrijednosti od 1.000 KM po akciji. Akcionari Društva su dati u narednoj tabeli:

Akcionari	% učešća
Mileks d.o.o. Milići	64,64
Boksit a.d. Milići	7,35
"Progres AD" d.o.o. Zvornik	18,01
Stjepanović Cvija	10,00
Ukupno:	**100,00**

24. Druge obaveze iz poslovanja

Druge obaveze iz poslovanja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Obaveze prema dobavljačima		
- povezana pravna lica	15.006	234.364
- u zemlji	530.699	452.452
- u inostranstvu	94.442	97.974
Avansi po ugovoru	24.169	18.399
Obaveze po osnovu kamata	2.580	-
Ukupno druge obaveze iz poslovanja:	**666.896**	**803.189**

25. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Prenosne premije neživotnih osiguranja	17.141.784	16.319.676
Prenosne premije saosiguranja i reosiguranja	47.167	32.095
Rezervisane štete neživotnih osiguranja	6.734.259	6.796.642
Rezervisanja za udjele u štetama po osnovu saosiguranja, reosiguranja i retrocesija	80.558	51.584
Rezervisanja za preventivu	-	1.952
Druga pasivna vremenska razgraničenja	99.976	74.198
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	**24.103.744**	**23.276.147**

.

Rezervisane štete neživotnih osiguranja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Rezervacija za nastale prijavljene štete	3.218.398	2.830.760
Rezervacija za nastale neprijavljene štete	2.782.389	3.267.998
Rentne štete	398.643	393.747
Direktni troškovi šteta	300.924	270.066
Indirektni troškovi šteta	33.905	34.072
Rezervacije za udjele u štetama po osnovu saosiguranja i reosiguranja	80.558	51.584
Ukupno rezervisane štete neživotnih osiguranja:	**6.814.817**	**6.848.227**

26. Transakcije sa povezanim pravnim licima

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima. U toku 2018. i 2019. godine obavljene su sledeće transakcije sa povezanim pravnim licima:

Bilans stanja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Potraživanja po osnovu premije osiguranja		
Boksit a.d. Milići	590.840	276.246
Mileks d.o.o. Milići	29.797	20.691
Potraživanja za zajmove		
Boksit a.d. Milići	1.500.000	1.200.000
Mileks d.o.o. Milići	1.600.000	1.880.000
Potraživanja po osnovu zakupa		
Boksit a.d. Milići	363.215	133.329
Potraživanja iz specifičnih poslova		
Boksit a.d. Milići	5.606	-
Preuzete cesije		
Mileks d.o.o. Milići	37.002	22.995
Boksit a.d. Milići	106.667	-
Unaprijed plaćeni troškovi		
Boksit a.d. Milići	74.701	-
Ukupno aktiva:	**4.307.828**	**3.533.261**
Obaveze prema dobavljačima:		
Boksit a.d. Milići	12.863	234.330
Mileks d.o.o. Milići	-	34
Drina auto d.o.o. Milići	2.143	-

Bilans stanja	**31.12.2019. u KM**	**31.12.2018. u KM**
Ostale obaveze		
Boksit a.d. Milići	217.424	-
Mileks d.o.o. Milići	62.232	-
Ukupno pasiva:	**294.662**	**234.364**
Neto aktiva:	**4.013.166**	**3.298.897**

Bilans uspjeha	**31.12.2019. u KM**	**31.12.2018. u KM**
Prihodi:		
Mileks d.o.o. Milići	175.991	184.714
Boksit a.d. Milići	1.615.943	1.456.365
Drina auto d.o.o. Milići	139	104
Stjepanović Cvija	230	71
Progres a.d. Zvornik	-	65
	1.792.303	**1.641.319**
Rashodi:		
Boksit a.d. Milići	(140.230)	(210.167)
Mileks d.o.o. Milići	(9.600)	(75)
Drina auto d.o.o. Milići	(30.888)	-
	(180.718)	**(210.242)**
Neto rezultat:	**1.611.585**	**1.431.077**

27. Upravljanje rizicima osiguranja

Društvo zaključuje aktivne ugovore o osiguranju kojima se rizik od osiguranja prenosi sa klijenta na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravatelje.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod pružanja jedne ili više vrsta osiguranja, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada šteta plaćena po ugovoru pređu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta. Upravljanje rizikom osiguranja ima za cilj da omogući Društvu ostvaranje dobiti na način da se ne ugroze osnovni interesi osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca, kao ni stabilnost poslovanja. Društvo neprekidno prati sopstvenu izloženost riziku osiguranja, što obuhvata prepoznavanje, procjenjivanje i mjerenje rizika, te na osnovu toga donošenje odgovarajućih odluka i preduzimanje konkretnih aktivnosti.

28. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Zbog specifičnosti poslovanja, veličine sistema i nedostatka sredstava za uvođenje potpune informatizacije, upravljanje finansijskim rizicima se prati na nivou Društva. Praćenje finansijskih rizika povezanih sa poslovanjem Društva i upravljanje istim odvija se putem internih izvještaja po osnovu kojih se vrši identifikacija rizika, utvrđuje stupanj i veličina rizika. Iako se svi rizici ne mogu u potpunosti eliminirati, većina se može unaprijed predvidjeti i minimizirati.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se plasmani i njegova potraživanja odnose na veći broj kupaca.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tijekova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća financijskih sredstava i obveza.

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Rukovodstvo Društva analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Obzirom da Društvo nema obaveza po kreditima, Društvo ne analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti.

29. Poreski propisi

Poreski sistem Bosne i Hercegovine je u procesu kontinuirane revizije i izmjena. Međutim, još uvijek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima.

Poreski propisi RS obuhvataju propise vezano za cijene transfera između povezanih pravnih lica. Važeći propisi definišu princip jednakih uslova odnosno da se transakcije sa povezanim pravnim licima obavljaju po istim uslovima kao i sa trećim licima, kao i metode utvrđivanja transfernih cijena. Stoga se može očekivati da će poreski organi inicirati detaljnu kontrolu transfernih cijena .

Da bi osigurali da oporeziva dobit i/ili carinska vrijednost uvezene robe ne sadrži materijalno značajne greške zbog efekata transfernih cijena između povezanih pravnih lica Uprava Društva vjeruje da je tumačenje važećih zakona ispravno.

Shodno navedenom, na dan 31. decembra 2019. godine Društvo nema rezervisanja za potencijalne poreske obaveze (na dan 31. decembra 2018. godine nije bilo rezervisanja).

30. Mišljenje ovlaštenog aktuara

U skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje, ovlašćeni aktuar Vanja Dragičević br. Licence 04-658-1/06 je u svom izveštaju izrazio pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2019. godinu.

31. Događaji nakom datuma izvještavanja

Nakon 31. decembra 2019. godine – datuma izveštavanja, do dana odobrenja ovih finansijskih izvještaja ne postoje događaji koji bi prouzrokovali korekciju ovih finanasijskih izvještaja, kao i događaji koji su materijalno značajni za objavljivane u ovim finanasijskim izvještajima.

32. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

Informacije u vezi sa najvećim kupcima

Usljed prirode usluga osiguranja, Društvo nema značajnu koncentraciju velikih osiguranika, jer ima veliki broj međusobno nezavisnih osiguranika sa malim pojedinačnim prometom.

Geografske informacije o prihodima od prodaje

Društvo ostvaruje sve svoje prihode na teritoriji Republike Srpske, Federacije BiH i Brčko Distrikta.

Odgovorno lice